

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 182. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167181090416/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

Rigsdalers-Ædelens Hændelser.

Ar. 8.

Si la finance n'était pas l'antipode de la raison et de l'humanité, l'impôt serait assis sur les arts et le luxe, tels que les équipages, les hôtels, les laquais, les jardins enclous dans la ville: et l'on ne demanderait de l'argent, qu'à ceux qui ont de l'argent.

Merc. Tahl de Paris.

Spv og tyvende Kapitel.

Avori der skjændes paa Boghandlere.

Theater-Digteren Gozzi havde en Gang mundtlig kritiseret nogle af den bekendte Goldonis theatraliske Arbejder og vist, at de havde en stor Fejl. Goldoni, hvis Autoritætskærlighed var blevet saaret paa det ømme Sted, forjvantede sig som en fornærmet Forfatter og grundede sit sidste og vigtigste Bevis for sine Arbejders Fortræffeligheder derpaa, at

Si la finance o. s. v. hvis Finansvæsenet ikke var Billighedens og den kunde Fornufts Antipode, burde Skatterne lægges paa Kunst og Luxus, isærlig paa Equipager, Palais, Festej. Høyer i Sverne, og saa vilde man kun afkræve dem Peng, der har Peng. Tableau de Paris, Skildring af Paris, et stort Bælt i 12 Bind af Louis Sebastian Mercier 1740-1814; — Carlo Gozzi (1722-1804) og Carlo Goldoni 1707-1793, navnfuldige italienske dramatiske Digtere, den første betragtet for sine „Finde“ (dramatiske Kvæture), den anden overmaade frodig Føljesildgter.

fammes Ovjørelse altid traf en Mængde Folt til Skuepladsen. Pure tutto il mondo corre per vederle, sagde han. „Dette“, svarede Gozzi, „kan jeg aldrig ontage som et Bevis, thi for at saa hele Byen til at løbe efter en Komedie, behøves der ikke, at Komedien skal være keshaderlig god, sams at den er vel opfyldt med Urimeligheder, Usandsynligheder, Ammestue-Fortællinger og Fe-Historier.“ — „Det er at fornærme et helt respektabelt Publikum,“ svarede Goldoni, „at tiltra det en saa elendig Smag.“ — „Kan Sandhed fornærme, saa tilhaar jeg, De har Ret,“ sagde Gozzi. — „Men det er Usandhed.“ — „Top!“ igjæntog Gozzi, „jeg paatager mig at bevise Rigtigheden af min Raaghand.“ Og nu stæv han Komedien om de tre Kommercantjer, der er fuld af de urimeligste Ting, som den menneskelige Fantasie kan opfinde; og hele Venedig løb, som det var gal, for at se dette Stykke*).

Denne Historie har Junker Davs hørt fortælle, og beskæger, at hans egen Erfaring har lært ham, at det gaar saaledes til, ikke alene i Venedig, men endog saa i Kjøbenhavn; og Junker Davs egen Erfaring er heller ikke saa aldeles urigtig, som jeg strag skal overbevise Læseren om.

Maaget den høitidelige Indbydelse, som i forrige Nummer stete til alle Byens Boghandlere om at paatage sig Forlaget af hans, for alle Mænn og nyttige Videnskaber saa vigtige, jo næsten uundværlige Rejsebeskrivelse, har dog endnu ingen indfandret sig eller gjort det ringeste Tilbud. Han staar dog

*) Jeg har denne Historie af en mundtlig Fortælling, hvorfor jeg ikke vil have det paa mit Ansvar, om en af Personernes Navne er urigtig anført, (saa meget mere, som jeg ikke har kunnet saa at se det omtalte Stykke „De tre Kommercantjer“, maaget jeg véd, at det virkelig er til og er skrevet af Gozzi; Det maa nu være, hvordan det være vil; naar kun Høved-Moralen, som jeg vil udbrage heraf, er rigtig, saa besværer jeg mig ikke det ringeste om Historiens Værlighed. Muligheden af en saadan Tilbragelse vil man dog vel ikke falde i Tvivl?

Pure tutto o. s. v. Al Verden løb alligenel hen for at se dem.